

סיכום פעילות מרכז מנומדין למשפט יהודי ודמוקרטי

מחצית ראשונה

2024

MENOMADIN
foundation

מרכז מנומדין למשפט יהודי ודמוקרטי
مركز منومادين للقضاء اليهودي والديمقراطي
Menomadin Center for Jewish & Democratic Law
הפקולטה למשפטים
אוניברסיטת בר-אילן

תוכנית התיכונים
למנהיגות
במשפט

חזון

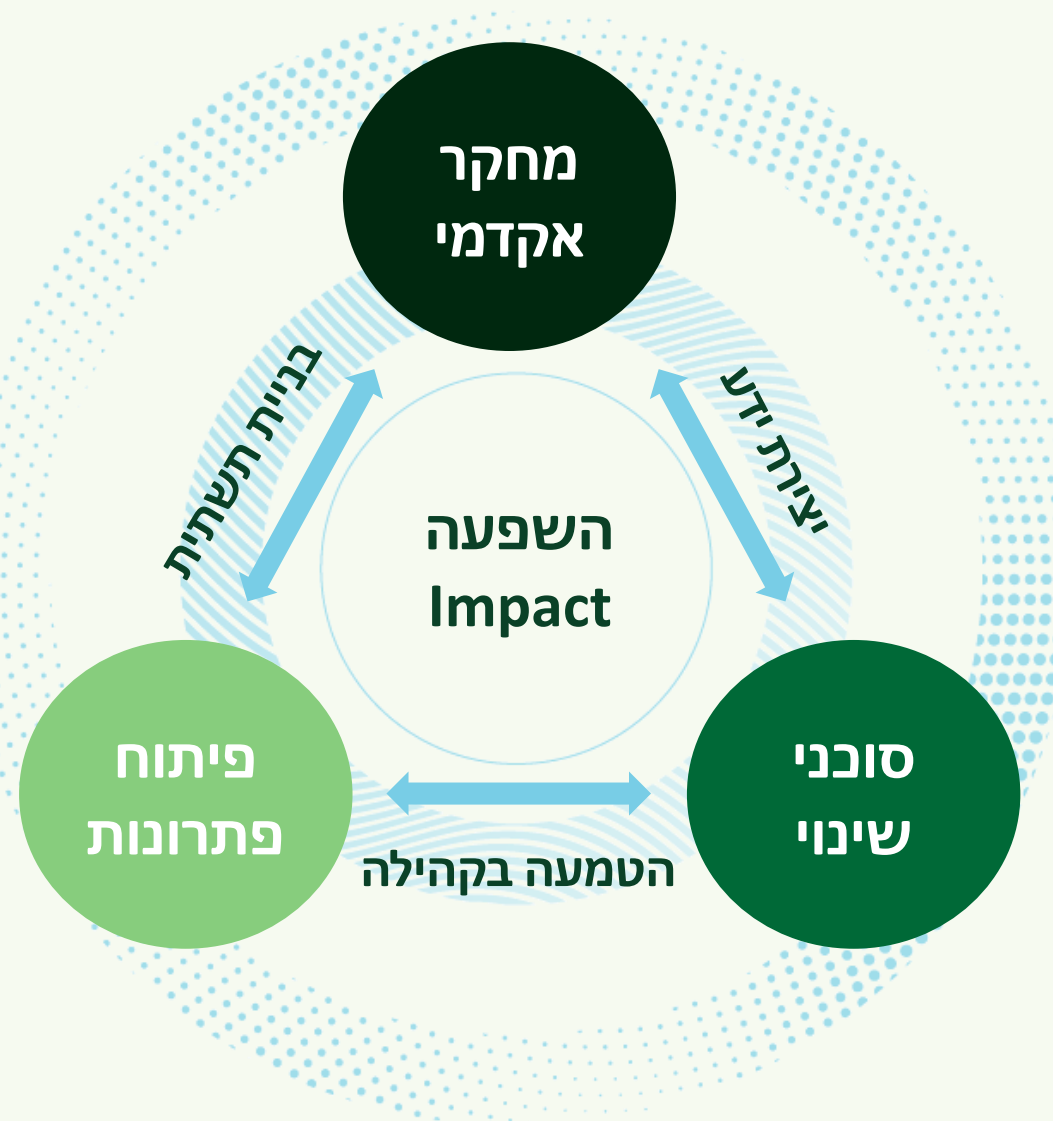
זהותה היהודית והדמוקרטית של מדינת ישראל מהווה
מקור לשותפות ולשגשוג

משימה

פיתוח תשתית משפטית ואקדמית לחיבור מרכיבי הזהות
הישראלית ושילובה בשיח הציבורי

תיאורית שינוי

המרכז פועל על מנת להעשיר את המחקר האקדמי, לעצב סוכני שינוי ולפתח פתרונות משפטיים עבור זהותה היהודית והדמוקרטית של מדינת ישראל. ענפי הפעולה של המרכז משתלבים יחד על מנת לתרום לשיח הציבורי ולייצר את התשתית המשפטית הנחוצה לעתידה של מדינת ישראל. תשתית זו תאפשר את שגשוגה של החברה הישראלית והבנה בין הקהילות המרכיבות את זהותה.

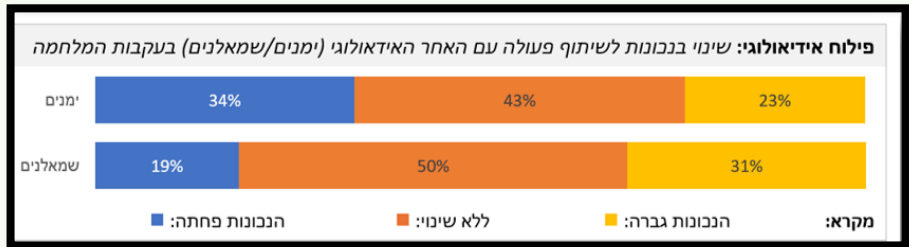
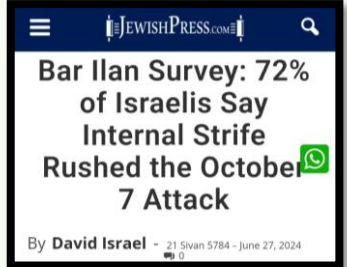

בניית הסכמות וצמצום הקיטוב

מדד ההסכמות בחברה הישראלית – גל מדידה שישי

- ינואר 2024: ממצאים מרכזיים
- 72% מהמשיבים: הפילוג הפנימי בחברה הישראלית הגביר במידה רבה את סיכויי מתקפת ה-7.10.
- ימין ושמאל: שאיפה ללכידות מול קיטוב רגשי.
- ערבים ויהודים: מגמות הפוכות, התקרבות מול התרחקות.

מדד ההסכמות

- מחקר עומק הבוחן מדדי פילוג ולכידות מרובים, לאורך השסעים המרכזיים בחברה הישראלית – השסע הלאומי, האידיאולוגי, הדתי והעדתי.
- גלי מדידה חוזרים ונשנים החל משנת 2019, לאורך אחת התקופות המטלטלות ביותר בהיסטוריה הישראלית.
- צוות המחקר: ד"ר יוליה אלעד שטרנגר, פרופ' שחר ליפשיץ, פרופ' יובל פלדמן וד"ר אורי אהרונסון, ובהשתתפות צוות המרכז.
- ינואר 2024 – גל מדידה שישי, בעיצומה של המלחמה. לצד מדדים קבועים, התמקדות בהשפעת המלחמה על היחסים בין המגזרים, ועל עמדות ביחס לקיטוב בחברה והגורמים לו.

כנס בינלאומי להשקת מדד ההסכמות

120
משתתפים

- שיתוף פעולה בין המרכז למכון הלן דילר למשפט יהודי ולימודי ישראל באוניברסיטת ברקלי בקליפורניה.
- בכנס מקוון הוצגו נתוני מדד ההסכמות ומתווה להגברת הלכידות בחברה הישראלית.
- בהשתתפות: פרופ' שחר ליפשיץ, ד"ר יוליה אלעד שטרנגר, ד"ר אורי אהרונסון, ד"ר צילי אליצור-נאה, ד"ר משואה שגיב.

Join our zoom webinar

Consolidation and Rifts in Israeli Society: New Findings from the Israeli Consensus Index

Tuesday | March 19 | 19:30-21:00 Israel time | 10:30 am – 12 pm Pacific Time

How has the War impacted Israeli society? How can legal institutions reinforce rebuilding and social cohesion?

Dr. Julia Elad-Strenger
Prof. Shahr Lifshitz
Dr. Ori Aronson
Dr. Tzili Elitzur Nae
Dr. Masua Sagiv

This program is a partnership between the Helen Diller Institute for Jewish Law & Israel Studies at University of California, Berkeley, and the Menomadin Center for Jewish & Democratic Law at Bar-Ilan University.

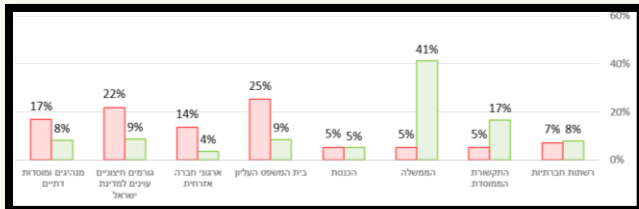
[Register:>>](#)

biu.a.c.il *9392 מוקד המידע לשירותך: היום. משפיעים על המחר, היום.

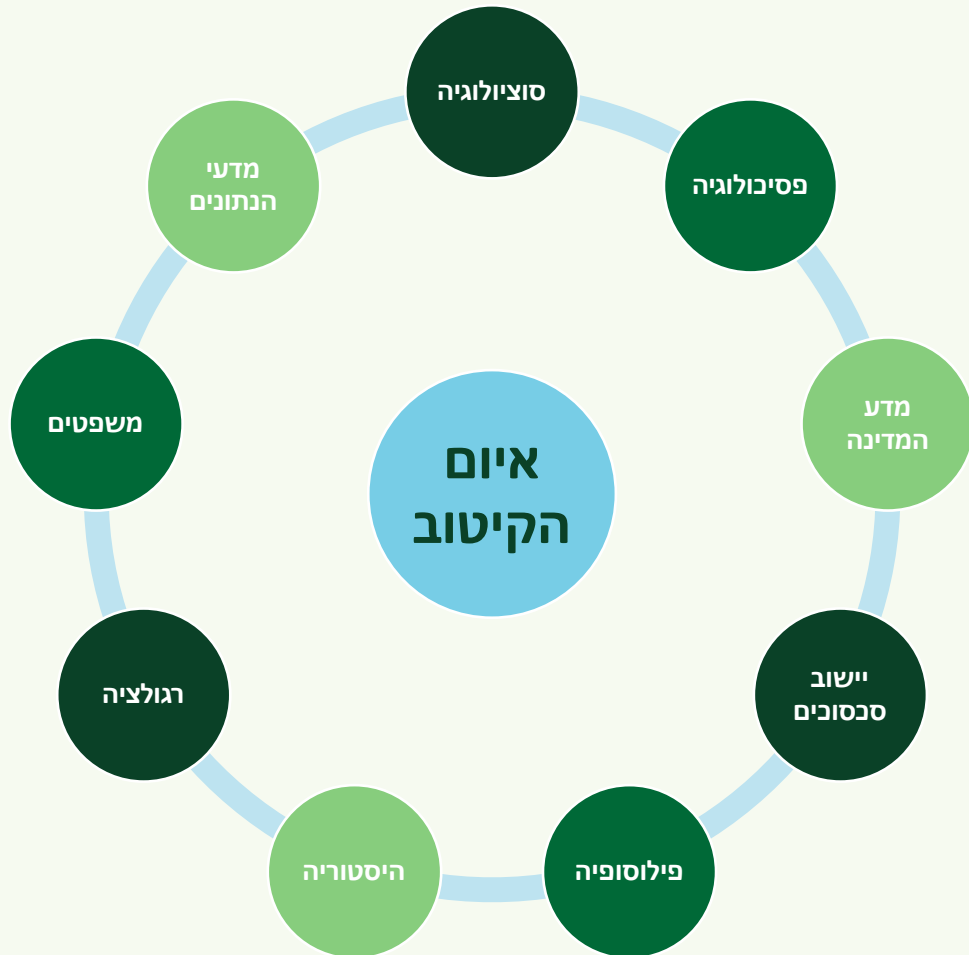

At the heart of the polarized controversy -

The Supreme Court sitting as High Court of Justice (Bagatz).

קבוצת מחקר רב-תחומית: מדינת ישראל ואיום הקיטוב

- פרויקט מחקרי חדשני המגייס את מיטב המוחות האקדמיים בישראל למאבק באיום הקיטוב הפוליטי-חברתי.
- קבוצת המחקר – 21 חוקרות וחוקרים מובילים ומגוונים מתחומים שונים.
- וועדה אקדמית מלווה – מומחים ומומחיות אקדמיים מרכזיים בתחומים המשיקים לחקר הקיטוב.
- נציגות ונציגים מכלל האוניברסיטאות וממוסדות אקדמיים נוספים.
- שישה מפגשים פרונטליים.
- כתיבת אסופת מאמרים המציעים כיווני מענה עדכניים לאיום הקיטוב, ופיתוח הצעות מדיניות.
- כנס ציבורי להצגת הקבוצה ותוצריה: תחילת 2025.

כנס ציבורי: החברה הישראלית ואיום הקיטוב

- כנס ציבורי בנושא **איום הקיטוב הפוליטי-חברתי**, בשיתוף קהילת הבוגרים של אוניברסיטת בר-אילן.
- שיח הכרחי בין מנהיגים בחברה האזרחית, חוקרות וחוקרים אקדמיים, ובוגרות ובוגרי בר-אילן, שאתגרי החברה הישראלית בוערים בהם.
- הצגת ממצאים מפתיעים ממדד ההסכמות. **מושב ציבורי בהשתתפות פרופ' שחר ליפשיץ, ד"ר יואב הלר וחכ"ל תהלה פרידמן**, בהנחיית עו"ד אלעד קפלן.
- שיח מונחה סביב **שולחנות עגולים**.

90
משתתפים

הפקולטה למשפטים

סדרת מפגשים החברה הישראלית: דווקא עכשיו
אתגרים, כיווני מענה והדדמוניות

מפגש ראשון: איום הקיטוב הפוליטי-חברתי

מרכז מונדמיון למשפט היודי ודמוקרטי וקהילת בוגרי אוניברסיטת בר-אילן
ממיימים בוגרים, חוקרים ות.א.נשי עשייה שאתגרי החברה בוגרים בהם לסדרת מפגשים מובנים מחקר "מדד ההסכמות" לניבוי תרומות מעשיים המחברים בין קהילות ודומים בחברה.

יום שלישי | י"ט בסיון תשפ"ד
25.6.2024 | 18:00-20:30
אולם כס המשפט (זו), הפקולטה למשפטים (305), קמפוס בר-אילן

להרשמה לחצו כאן >>

מס' המקומות חוגבל.
שאלות ופרטים נוספים:
סיל רהאל מור, מנהלת טיולת בוגרים בבר-אילן | sigal.rahel@biu.ac.il | 054-4856533

התכנית:
18:00 דברי ברכה מר מרדכי טוב, מנכ"ל ומנחה בכיר לנשיא, אילן בר-אילן
18:15 **המשפט כסוכן לאישי חברתי** מרדכי טוב, מנכ"ל ומנחה בכיר בבר-אילן
18:20 **השקפה למשפט היודי ודמוקרטי**, אילן בר-אילן
18:30 **השקפה בחברה הישראלית הנוכחית** מנחה מדד ההסכמות מרדכי טוב, מנכ"ל ומנחה בכיר בבר-אילן
18:45 **פאנל מרכזי:** איומ הקיטוב הפוליטי-חברתי מנחה מדד ההסכמות מרדכי טוב, מנכ"ל ומנחה בכיר בבר-אילן
19:00 **מרכז מונדמיון למשפט היודי ודמוקרטי**, הפקולטה למשפטים, אילן בר-אילן
19:15 **מרכז מונדמיון למשפט היודי ודמוקרטי**, הפקולטה למשפטים, אילן בר-אילן
19:30 **ד"ר יואב הלר, יו"ר יחיד הפסיכיאטרי של תנועת המפד"ם ורביבון** ב"ה תהלה פרידמן, ראש מרכז ליבא מכת "ישות המאה", חברת כנסת לשעבר מפרשת דרייזר
מרת יואב הלר, יו"ר יחיד הפסיכיאטרי, אוניברסיטת אריאל
19:30 **"שילוחים עגולים" על אירוח ערב** חשבוני לילי לשיח עגול. בהשתתפות מומחים לשיח חלל ברשתה. לטן לסיקום את זה מכאן

biu.ac.il

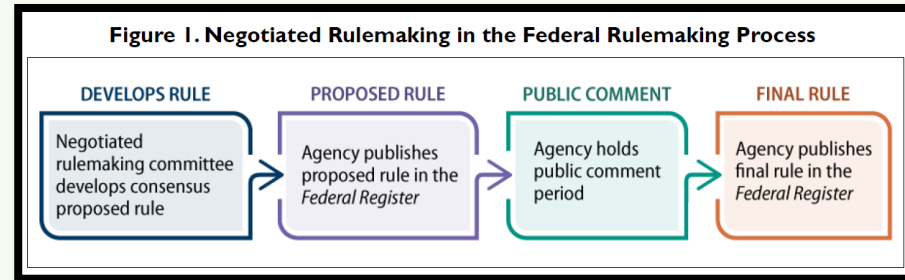

צוות רב מגזרי: גישור בסכסוכים מנהליים

- צוות מומחים ייחודי: גורמי מפתח בתחומי יישוב הסכסוכים והמשפט המנהלי בקרב כלל המגזרים בישראל – רשויות המדינה, ארגון המגשרים, לשכת עורכי הדין, המגזר הפרטי, ארגונים חברתיים ואקדמיה.
- שישה מפגשים לבחינת אפשרות שילוב הגישור בהתדיינות מול רשויות ציבוריות בישראל, תוך דיון עקרוני ועיסוק במקרי בוחן מישראל ומחוצה לה.
- גיבוש תכנית גישור ניסיונית (פיילוט) בבית משפט לעניינים מנהליים, המצוי בישורת האחרונה.
- כנס מסכם: ספטמבר 2024.

מחקר: שילוב בניית הסכמות בקבלת החלטות שלטונית בישראל

- "ייושב סכסוכים פינת שיתוף הציבור": מחקר משותף של פרופ' שחר ליפשיץ, ראש המרכז, וד"ר צילי אליצור נאה, מנהלת תחום בניית הסכמות במרכז.
- בחינה השוואתית של האופן שבו שולבו תהליכי בניית הסכמות (Consensus Building) בתהליכי גיבוש מדיניות בארה"ב.
- קריאה להטמעת תהליכים דומים בישראל, לשם שיפור ההתמודדות עם סכסוכים מורכבים וחיזוק מערכת היחסים בין הציבור לרשויות.
- הצגת מחקרי המרכז במסגרת כנס 2024 ICON-S IL, משרד המשפטים, כנס עובדי מדינה ומסגרות אקדמיות שונות.

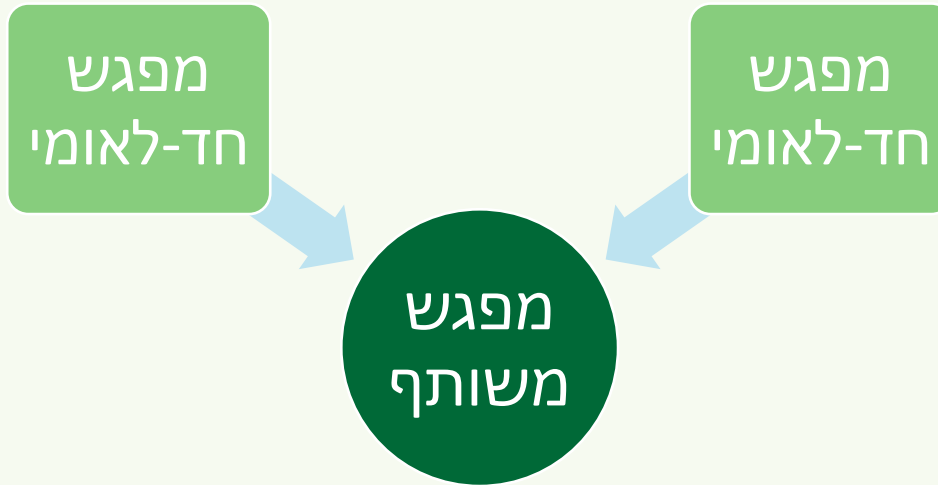
עיצוב סוכני שינוי למדינה יהודית ודמוקרטית

הכשרת מדריכים ערבים ויהודים להדרכה משותפת

"החוויה המרכזית איתה יצאתי מהתוכנית היא המפגש עם הסטודנטים הערבים. ייתכן כי ה"טיפול" האמיתי שהתוכנית העניקה לי היא השמעת קולי וכאבי בשעה קשה זו אל מול חבריי לספסל הלימודים. הנסיבות עזרו לי לדייק את דבריי, ואף להשמיע דברים קשים, תוך שמירה על כבוד ומרחב שיח מכבד"

מדריכה בתוכנית

הכשרה לסטודנטים ערבים ויהודים כהכנה להדרכה משותפת בתוכנית התיכונים למנהיגות במשפט. ההכשרה כללה ליווי והכוונה של ד"ר יעל מעין, ד"ר דיאב חנסאא וד"ר מנאל תותרי-ג'ובראן ונעשתה בשיתוף התוכנית לליווי סטודנטים ערבים בהובלת נואה פראן טנוס. במפגש נידונו האתגרים העולים בעקבות מתקפת הטרור של החמאס ב-7.10 והמלחמה בעזה.

מנומדין
foundation

תוכנית התיכונים למנהיגות במשפט

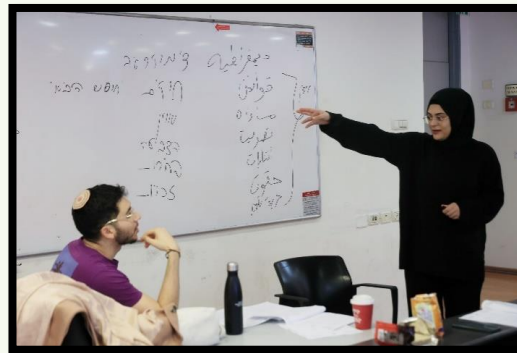
300
תלמידים

40
מדריכים

5
בתי ספר

"להמשיך את
התוכנית הזאת
בכל שנה"

"הייתי רוצה שיהיו
יותר מפגשים כאלו"

"המדריכות שלנו היו
מקצועיות מאוד
ולמדתי מהן הרבה"

96% מהסטודנטים
90% מהתלמידים

העידו שהתוכנית גרמה להם לרצות
להגיע להבנות עם קבוצות שונות
בחברה הישראלית

89% מהסטודנטים
88% מהתלמידים

העידו שהתוכנית גרמה להם
להתעניין יותר באתגריה של ישראל
כמדינה יהודית ודמוקרטית

9.3 – סטודנטים
8.8 - מדריכים

ממוצע שביעות רצון מהתוכנית
(מתוך 10)

MENOMADIN
foundation

קורס אסטרטגיות לשינוי חברתי בנושאי דת ומדינה

מתוך משוב שביעות רצון מההוראה בקורס

"היה לי מאוד כיף להגיע לשיעורים. למדתי מלא לא רק עבור העבודה אלא גם עבור החיים. יצאתי עם הרבה מאוד כלים"
"מרצה מעולה, נעשה שימוש במצגות ואמצעים ויזואליים, דיונים בכיתה והתנסות פרקטית. קורס מומלץ מאוד!"
"המרצה מעניין מאוד, השיעורים התנהלו באופן אקטיבי, עם שיח פורה בין התלמידים ובין המרצה"

"התחברתי מאוד להרצאות אורח מהרקעים השונים – למדתי מלא"
"קורס מושלם"

הקורס מוקדש לזכרו של רס"ל במיל' אלקנה נוילנדר ז"ל, עמית המרכז, שהיה אמור להשתתף בקורס לפני שנפל בלחימה ברצועת עזה. יהי זכרו ברוך.

4.86
שביעות
רצון

11
הצעות
מדיניות

20
סטודנטים

MENOMADIN
foundation

תכנית עמיתי המרכז

עמיתי המרכז היו שותפים לפעילות המרכז בכנסים וכעוזרי מחקר.

במהלך התוכנית הסטודנטים נפגשו עם אנשי מפתח בחברה הישראלית ובאקדמיה, ובהם פרופ' אזי לב-און, חכ"ל תהלה פרידמן, הרב ד"ר יצחק בן-דוד והיועצת המשפטית של בית הנשיא עו"ד מיכל צוק.

כנס עם חכ"ל תהלה פרידמן

סיור בבית הנשיא

פגישה עם פרופ' אזי לב און

13
סטודנטים

5
מפגשים

MENOMADIN
foundation

שיחה עם צוות המרכז

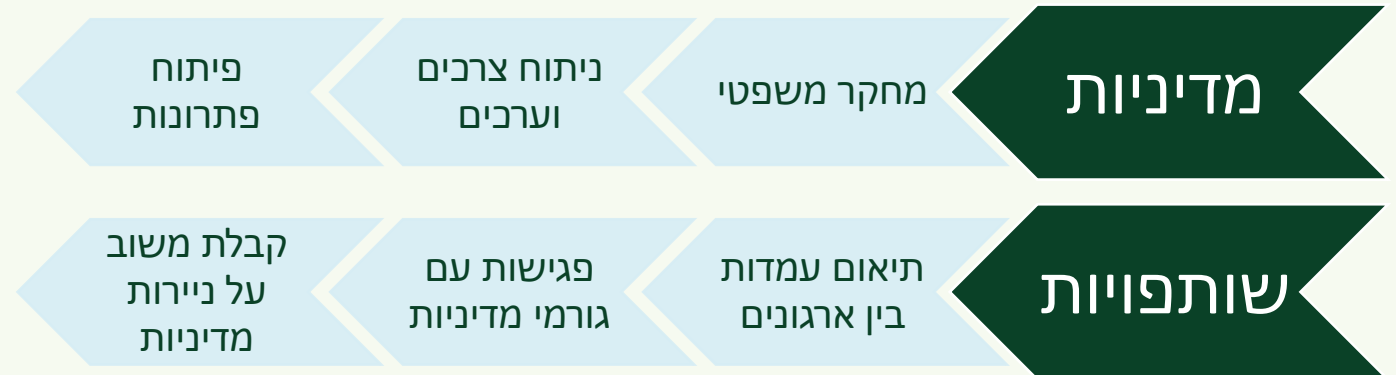

מדיניות דת ומדינה

קידום מדיניות דת ומדינה

- פרויקט "היום שאחרי": קבוצת חשיבה ועבודה של ארגוני מדיניות והקונגרס הישראלי לפיתוח ופתרונות במגוון סוגיות דת ומדינה.
- סדרת פגישות: עם גורמי ממשל ושותפים פוטנציאליים לקידום מדיניות.
- הצעת חוק הרבנים: מעורבות בהליך החקיקה; הבעת התנגדות לרכיבים מרכזיים בהצעת החוק; והגשת הערות על טיוטת התקנות שפורסמה.

השקת מתווה לאתגרי הנישואין בישראל

- השקת נייר מדיניות שנכתב על בסיס עבודת קבוצת חשיבה של חוקרים ואנשי שטח, שקיימו סדרת מפגשים עם דמויות מפתח בשדה הציבורי ממגוון הקשת הישראלית.
- שיתוף פעולה בין המרכז לבין המרכז ליהדות ומדינה במכון שלום הרטמן.
- כנס מקצועי להצגת המתווה במכון הרטמן להצגה ודיון במסקנות המתווה, לצד דיון בהיתכנותו הפוליטית.
- כנס ציבורי לדיון והעמקה באתגרי המתווה בשיתוף מומחי אקדמיה בתחום, במסגרת הפקולטה למשפטים.

הנכם מוזמנים לכנס בנושא מתווה לאתגרי הנישואין בישראל

יום חמישי | כ"ח בסיון תשפ"ד
4.7.2024 | 17:30-19:00

אלום כס המשפט 305, בניין משפטים 305

ל"ז הכנס
17:30-19:00 דברי ברכה
 מר"פ מילך אלברטשטיין, דיכנית הפקולטה למשפטים

מר"פ שחר לפשיץ, ראש מרכז מנומדין למשפט יהודי ודמוקרטי, הפקולטה למשפטים

מר"פ שחר לפשיץ, ראש מרכז מנומדין למשפט יהודי ודמוקרטי, הפקולטה למשפטים

מר"פ אביטל סוסרד, המרכז האקדמי למשפט ועסקים ברוח ג'ג, עמית מחקר במרכז שלום הרטמן

הרשמה לחצו כאן <<

מכון הרטמן ללימודי שלום הרטמן
 www.biu.ac.il

כל חתן וכל פלה
 מתווה לאתגרי הנישואין בישראל

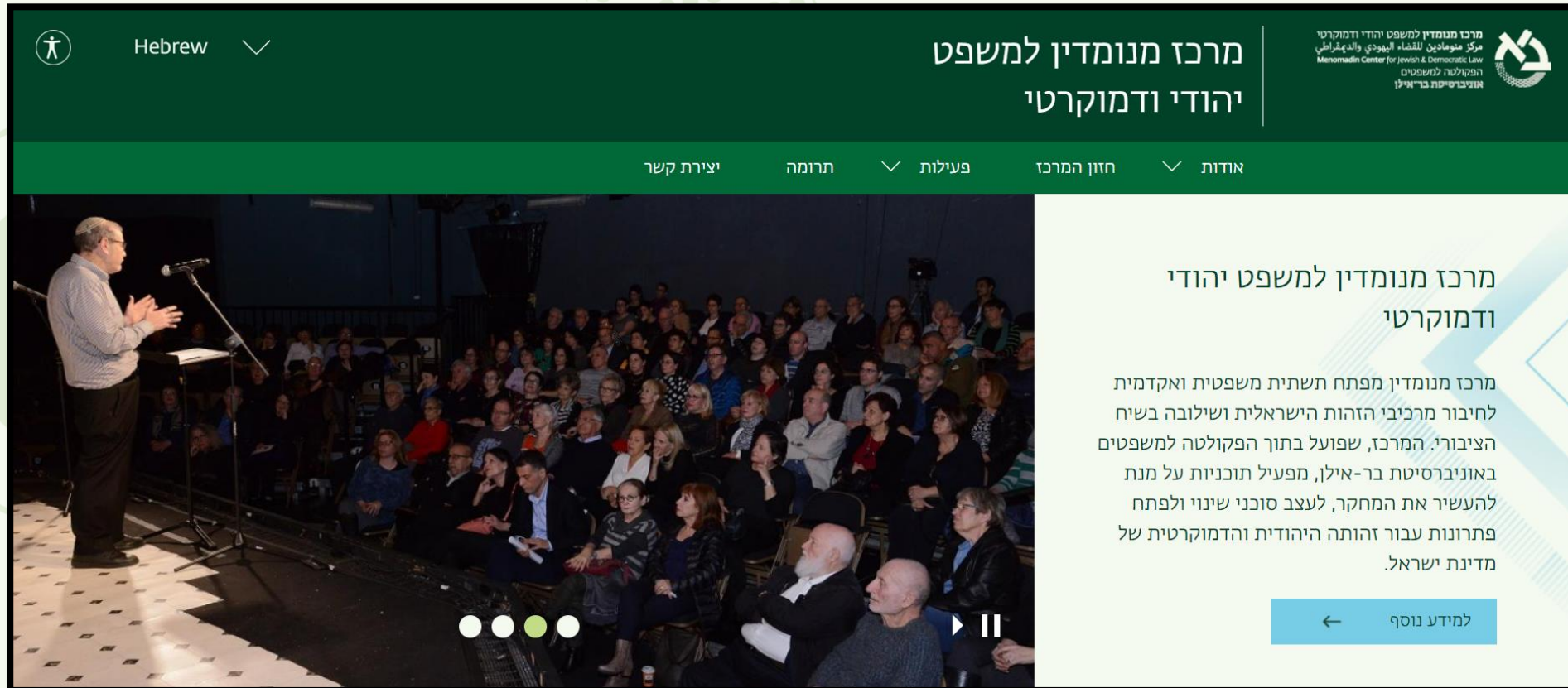

8
 הצעות
 מדיניות

120
 משתתפים

השקת אתר חדש למרכז

השקת אתר חדש, שמציג את הפעילות בתחום הציבורי, המחקרי והחינוכי

The screenshot displays the website interface for the Menomadin Center. At the top, there is a navigation bar with a logo on the left, the word "Hebrew" with a dropdown arrow, and the center's name in Hebrew and English. Below this is a secondary navigation bar with menu items: "יצירת קשר", "תרומה", "פעילות", "חזון המרכז", and "אודות". The main content area features a video player on the left showing a man speaking to a large audience. To the right of the video, there is a text block with the title "מרכז מנומדין למשפט יהודי ודמוקרטי" and a paragraph of text. At the bottom right of the text block is a blue button with a left arrow and the text "למידע נוסף".

מרכז מנומדין למשפט יהודי ודמוקרטי
מركز منومادين للقضاء اليهودي والديمقراطي
Menomadin Center for Jewish & Democratic Law
הפקולטה למשפטים
אוניברסיטת בר-אילן

אודות   חזון המרכז   פעילות   תרומה   יצירת קשר

מרכז מנומדין למשפט יהודי ודמוקרטי

מרכז מנומדין מפתח תשתית משפטית ואקדמית לחיבור מרכיבי הזהות הישראלית ושילובה בשיח הציבורי. המרכז, שפועל בתוך הפקולטה למשפטים באוניברסיטת בר-אילן, מפעיל תוכניות על מנת להעשיר את המחקר, לעצב סוכני שינוי ולפתח פתרונות עבור זהותה היהודית והדמוקרטית של מדינת ישראל.

← למידע נוסף

מנומדין
MENOMADIN
foundation